

“EI DES és l'únic nexxe entre les dues morts”

La microbiòloga Marie Odile Soyer-Gobillard viu a Perpinyà i és cap de recerca del Laboratori Oceanogràfic de Banyuls (Rosselló) i vicepresidenta d'HHORAGES.

Durant els seus dos embarassos va prendre DES i etinilestradiol. Creu que aquestes hormones són les culpables que els seus dos fills començaren a patir malalties psiquiàtriques als divuit anys i que se suïcidaren abans de fer-ne trenta.

Per què li van receptar hormones sintètiques?

—Vaig tenir un avortament quan estava de dos mesos i, al següent embaràs, el metge em va fer una anàlisi d'orina i va dir que tenia una manca de certes hormones. Llavors em va fer prendre sistemàticament un còctel de tres hormones durant tot l'embaràs.

—Quines hormones?

—El Distilbène (dietilestilbestrol) i l'etinilestradiol, en comprimits, i la progesterona Retard, que me la donaven amb una injecció per setmana. Vaig prendre aquestes hormones molt escrupolosament: els medicaments cada dia i la progesterona cada setmana durant tot l'embaràs. Vaig tenir la meua filla el 1967 i, després, quan em vaig

quedar embarassada del meu segon fill, el metge em va dir immediatament que fes el mateix tractament. Així doncs em vaig prendre el mateix tractament, idèntic, les dues vegades.

—Quan va veure que tenien problemes?

—De petits, els nens eren del tot normals, molt intel·ligents, actius i sempre van ser els primers de la classe. Tot molt bé. Els problemes van començar amb la meua filla, la gran, quan ella tenia divuit anys. Quan va acabar el batxillerat, als disset, se'n va anar al Brasil per aprendre el portuguès, i després va tornar per preparar-se per a l'Escola d'Hoteleria. Em vaig adonar que havia tornat bulímica —menjava molt i després ho vomitava— i anorèxica. Després es recuperà, començà els estudis i

“La Valérie va fer catorze intents de suïcidí. Només es va estabilitzar quan la van començar a tractar amb Prozac.”

tot anava molt bé fins que va fer la primera temptativa de suïcidi.

—Quants anys tenia?

—Vint o vint-i-un. Quan va passar això la vaig fer anar als millors metges i especialistes. Però ella va tenir nombroses temptatives de suïcidi. En total, catorze. Es va estabilitzar quan la van tractar amb Prozac.

—I com va recaure?

—Al cap de quatre anys, vam pensar que s'havia recuperat completament. En aquest període, ella va conèixer un home, es va casar i tot anava molt bé (era l'any 1992 o 1993). Amb el seu marit van decidir tenir un fill i el metge li va aconsellar que deixés de prendre immediatament el Prozac perquè no sabien quines conseqüències podia tenir per al fill. En deixar de prendre-se'l, immediatament va tenir un altre intent de suïcidi i el seu marit va dir que no volia estar lligat a algú que es volia suïcidar. Va demanar el divorci. Això, a ella, la va ensorrar.

—Què van fer?

—La van ingressar al Gran Hospital de Marsella, on li van donar antidepressius i un tractament amb un medicament anomenat Tegretol. És un producte força perillós perquè s'ha de vigilar els efectes que pugui tenir en la composició de la sang, ja que fa caure el nombre de glòbuls blancs. Ella havia vingut a casa per relaxar-se durant un temps i van telefonar de l'Hospital de Marsella per dir que aturés immediatament el tractament amb Tegretol perquè les anàlisis de sang no havien sortit bé. Li van donar un altre medicament per reemplaçar el Tegretol i se li va estabilitzar l'humor, però una setmana després es va suïcidar amb una sobredosi de Tegretol, que li va produir una hemorràgia interna. Aquesta és la història de Valérie. Era el 28 d'agost del 1995.

—Tenia vint-i-vuit anys. Què deien els metges de la seva malaltia?

—Tots els metges que la van atendre la van tractar de bulímia, anorèxia i depressió alhora. Però no sabien pas a què eren degudes. La van analitzar psiquiàtres, psicòlegs i va estar hospi-

talitzada en el millor servei de París, a l'Hospital Santa Anna. Ningú no n'explicava les causes.

—I vostè com lliga les hormones i la malaltia?

—Nicolas va començar a presentar símptomes als divuit anys. A aquella edat, ell va començar a tenir deliris i un comportament verbal violent. El vam hospitalitzar i els metges li van diagnosticar esquizofrènia al límit, que anomenen *border-line*. Jo ja tenia una filla amb una malaltia de causes incertes i ara un altre fill malalt! Vaig

“Ja tenia una filla amb una malaltia incerta i ara el fill també! L'única relació entre els dos era el tractament”

pensar que l'única cosa, l'única relació entre els dos nens, havia estat el tractament durant els embarassos. El van hospitalitzar i el van començar a tractar. És terrible aquesta malaltia. Els esquizofrènics són molt, extremadament, desgraciats. Patia molt.

—Es comportava de manera violenta?

—Sí, tenia arrencades de violència amb la mare, cara a cara amb la mare, suposo que perquè era la persona que més s'estimava. Després el va tractar un psiquiatre, ell es prenia la medicació i tot anava bé. Però el seu psiquiatre va tancar la consulta perquè estava fatigat i es volia jubilar. Aquell dia, Nicolas va dir: “Fins i tot el meu psiquiatre m'abandona.” El psiquiatre el va adreçar a un altre metge, però aquesta altra persona no era tan bona. El fet és que Nicolas va parar de prendre's la medicació.

—Per què?

—El problema de l'esquizofrènia és que el malalt, quan es troba bé, nega

la seva malaltia. Diuen que no estan malalts. Va assegurar que no es trobaria malalt i va deixar la medicació.

—I hi va tornar?

—Ell no havia tingut mai cap temptativa de suïcidi. Al 1998 vivia en un apartament de Perpinyà i jo vivia a Banyuls, que és on tinc la feina de recerca, al Laboratori Marítim del CNRS. Nicolas va refusar prendre's els medicaments i vaig convèncer un psiquiatre amic meu perquè parlés amb ell. El metge li va dir que l'haurien d'hospitalitzar si no se'ls prenia. Ell em va trucar a la matinada i em va dir que tenia molta por que l'hospitalitzessin. Aquella mateixa nit es va matar amb un fusell. Els meus dos fills eren morts.

—Hi havia cap antecedent de problemes psiquiàtrics a la seva família?

—No. Ni pares ni mares ni avis ni àvies ni cap familiar conegut ha tingut depressions ni cap s'ha suïcidat. Res de res.

—Sé que després de la mort del seu fill es va abocar a l'escultura.

—Sí, durant un temps això em tenia la ment ocupada. He exposat a Barcelona i a París. Però també he fundat, a Perpinyà, la Union Nationale des Amis et Famille des Malades Psychiques dedicada a ajudar els malalts mentals en què la intel·ligència no ha estat afectada però sí que estan molt deteriorades les relacions socials i familiars.

—I és vicepresidenta d'HHORAGES, una fundació per aturar l'ús d'hormones sintètiques amb embarassades. Què vol?

—Que s'investigui.

—També ha promogut diverses recerques...

—Sí. I hem fet una enquesta entre les dones de la Fundació que van prendre hormones. Tot ens dona la raó. En cap de les famílies que formem part d'HHORAGES no hi ha cap cas d'antecedents de malalties psiquiàtriques. Ara el doctor Caston investiga si les hormones afecten la tercera generació.

—Els fills dels fills?

—Sí.